

A munka jövője fiatal szemmel

<http://www.liganet.hu/page/198/art/9614/akt/1/html/>

2017. 09. 27.

Lehet, hogy húsz év múlva már nem lesz szükség könyvelőkre, adminisztratív feladatokat ellátó irodai munkavállalókra és járművezetőkre, de olyan fiatalokra igen, akik a jövőben is áttekintik az előttük álló kihívásokat. Ahogyan ezt a fiatal ligások 2017. szeptember 22-24-én megtették.

A LIGA Szakszervezetek a Friedrich Ebert Stiftung támogatásával "A munka jövője fiatal szemmel" címmel ifjúsági szemináriumot rendezett a Budapesti Európai Ifjúsági Központban. A rendezvény megnyitóján *Molnár Bálint*, a Budapest Európai Ifjúsági Központ (továbbiakban BEIK) igazgatóhelyettese, *Jan-Niklas Engels*, a rendezvényt támogató FES alapítvány budapesti irodájának vezetője, majd *Árkovics István*, a LIGA Szakszervezetek alelnöke köszöntötték a résztvevőket.

Molnár Bálint elmondta, hogy az Európa Tanácsnak két ifjúsági oktatási központja van, az egyik Stasbourgban, a másik itt Budapesten és évi mintegy összesen 200 tréninget szerveznek fiataloknak. A LIGA Szakszervezetek ifjúságát azért látták szívesen ezen a nagy presztízű rendezvényhelyszínen, mert örömmel működnek együtt olyan szervezetekkel, amely szervezetek a fiatal generációt hasonló értékek mentén képzik. Azon kívül a szakszervezetek fontos eszközei a szociális jogok megvalósításának. *Jan-Niklas Engels* a változó világhívásaira hívta fel a figyelmet és a digitalizáció kapcsán kiemelte a munkavállalói érdekek és adatvédelem szabályozásának fontosságát. *Árkovics István*, a LIGA Szakszervezetek alelnöke és egyben legfiatalabb elnökségi tagja a szakszervezetek szerepére hívta fel a figyelmet és a lépéstartás fontosságára a hirtelen digitalizálódó munka világban.

A megnyitó után a rendezvény házigazdája, *Hangonyi Adrienn* tartott témafelvezetőt. Dübörög a negyedik ipari forradalom, mondta, melynek következtében a termelékenység, hatékonyság és nyereség növelésének érdekében a vállalatok digitalizálják, robotizálják a munkafolyamatokat. Számos munkahely kerül veszélybe, egyes kutatások szerint húsz év múlva már nem lesz szükség pl. könyvelőkre, adminisztratív feladatokat ellátó irodai munkavállalókra és járművezetőkre. Azonban vannak olyan szakmák, ahol felértékelődhet az emberi tényező és – például az IT, a kutatás-fejlesztés, az oktatás és az egészségügy területén - újabb munkahelyek jöhetnek létre. A lezajló folyamatok térben és az egyes szakmák közt is átszerveződéseket vonnak maguk után, ezért nagyon fontos, hogy a szakszervezetek lépést tartsanak a változásokkal. Ezen gondolatkör keretein belül született meg az elhatározás, hogy a LIGA Szakszervezeteinek fiataljai a munkajövőjének témájával foglalkozzanak.

Az első előadás egy szélesebb körű globális kitekintést adott a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) munkavállalói tevékenységeinek specialistája, *Magnus Berge* tolmácsolásában, aki elmondta, az ILO a munka jövőjét társadalmi, szervezési és irányítási, valamint a tisztességes munkához való hozzáférés szempontjából vizsgálja. A munka jövője olyan fontos kérdéseket vet fel, mint a társadalmi polarizáció alakulása, a globális felmelegedés, a munkaidő lerövidülése, az adatvédelem és az alanyi jogon járó minimáljövedelem bevezetése.

Ez mind-mind elgondolkodtató, azonban Magnus szerint óvatosan kell kezelni a jövőre vonatkozó feltételezéseket, hiszen amit 50 éve mondtak, az sem az elképzettek szerint valósult meg. S hogy a jövő alakításában milyen fontos szerepe lesz a szakszervezeteknek, az attól függ, hogy milyen gyorsan fognak reagálni a digitalizáció hozta változásokra, és képesek lesznek-e egy igazságos átmenetet előidézni, ahol a munkavállalók a lezajló folyamatok nyertesei lesznek és nem pedig a vesztesei. Ehhez mindenképpen szükség van a szakszervezetek részéről az oktatást és az élethosszig tartó tanulást alakító folyamatokba való aktív bekapcsolódásra, valamint a hosszú távú stratégiai tervezési szemlélet megvalósítására a szakszervezetekben.

Hogy milyen mértékű lesz az automatizáció, valamint a mesterséges intelligencia beépülése a munkafolyamatokba, milyen változásokat fog hozni, arról az első nap délutánján, panelbeszélgetés keretein belül fejtették ki véleményüket meghívott vendégeink: *Mácz Ákos*, a Digitális Jólét Program állandó szakértője, *Pataki Zoltán*, az EuCsoport - Munka Erő Forrás elnöke és Novodonszki András, a LIGA Szakszervezetek Ifjúság Bizottságának tagja az MTSZSZ-től. A résztvevők felhívták a figyelmet arra, hogy a magyar munkaerő-piacon egy olyan speciális helyzet alakult ki, melynek következtében a fiatalok még mindig egy jelentős része szembesül a munkanélküliséggel, miközben számos szakmában munkaerőhiány van. Ezt a problémát az is előidézi, hogy a digitalizáció exponenciális sebességgel változik, az oktatás azonban csak nagyon lassan tud reagálni erre. A szakszervezetek szerepe az oktatásban való részvételre, és az egyéni önképzés fontossága így ismét megerősítésre talált. Hogyan lehet erre felkészülni, és hogyan készítsük fel gyermekeinket? A kutatások alapján 400-450 ezer munkahely van veszélyben Magyarországon, ezért a szakma sürgetésére a kormány tavaly elfogadta Magyarország digitális oktatási stratégiáját. Szükség lenne 22 000 informatikusra, ugyanakkor a felsőoktatás felvételi keretszámai egyre csökkennek.

Az első nap utolsó előadója *Z. Karvalics László* volt, aki a Szegedi Tudományegyetem docense, korábban az Információs Társadalom-és Trendkutató Központ alapító igazgatója volt. Elmondta, annak érdekében, hogy a jelen és a jövő digitalizáció által a társadalmakra gyakorolt hatását megvizsgáljuk, először a múltba kell visszautaznunk. Majd különböző forгатókönyveket vizsgált meg, és hangsúlyozta, nem a technológia, hanem az emberi koordináció és szervezés alakítja a folyamatokat. A fiataloknak azt tanácsolta, legyenek éberek, amikor a különböző politikai irányzatok és vállalati érdekek a „számukra kedvező” jövő elősegítése érdekében alakítják a környezetüket.

A péntek esti csapatépítő után szombat reggel *Nemes Orsolya* Y generáció kutató érkezett hozzánk, aki sok téveszmét eloszlatott a résztvevők korosztályára jellemző sztereotípiák kapcsán. Feltette a kérdést, milyen munkaerő ez a bizonyos Y generáció és mire vágyik a munkahelyeken? Elmondta, a fizetés már sok mindenkinek nem az első, fontos a motiváció fenntartása, az elismerés, az izgalmas feladatok, a munkakörnyezet és felettes általi megbecsülés. Például érdekes, hogy az Y generációs magyar fiatalok 66%-a munkahelyet szeretne váltani, azonban több mint 95%-a szívesen a munkahelyen maradna, ha lenne egy támogató mentora. Felmerül a kérdés, hogy a munkahelyeken túl a szakszervezetek fordítanak-e megfelelő erőforrást az utánpótlás képzésre, és segítheti-e egy mentorprogram a várva várt szakszervezeti megújulást? A résztvevők szerint nagy a generációk közötti szakadék és idősebb társaik részéről nem érznek kellő támogatást. Pedig egy modern szemléleten alapuló mentorprogram ma már nem egyirányú, hanem kétirányú. Végül *Nemes Orsolya* az ideális jövőbeli munkahely feltérképezésére interaktív foglalkozásra invitálta a résztvevőket.

Az utolsó előadást *Varga Júlia* az MTA oktatásgazdasági kutatója tartotta, aki szerint egyértelműen látszik, hogy egyre kevésbé van szükség a manuális, valamint rutinszerű kognitív feladatok ember általi elvégzésére. Az új információk alkalmazására, valamint a strukturális problémák megoldására van igény. Azon állások aránya, melyeknek munkafolyamatai automatizálhatók, digitalizálhatók, 55 % körül van Magyarországon. Előadónk meglepő statisztikákat hozott a magyar oktatás gyenge hatékonyságáról pl. dán összehasonlításban, melyből a résztvevők jól láthatták, hogy sajnos a magyar oktatási rendszer elavult és nagyon lassú léptekben követi csak a munkaerő-piac igényeit.

A rendezvény második felében a BKK Futár üzemeltetésére került sor, majd az utolsó napon a résztvevők interaktív foglalkozás keretében dolgozták fel a hallottakat. A résztvevők visszajelzéseiből kiderült, komoly gondolatébresztő volt számukra ez a három nap, és van igény a téma további megvitatására is.

Hangonyi Adrienn